

BUURTBAANBUREAU

methode voor arbeidstoeleiding en baancreatie
werkboek buurtbaanprofiel

wat is jouw droombaan?

BUURTBAANBUREAU

methode voor arbeidstoeleiding en baancreatie
werkboek buurtbaanprofiel

*"Wij willen dat iedereen de mogelijkheid heeft om
een bijdrage te leveren aan people, planet en prosperity.
Daarom verbinden wij mensen met waardevol werk
in hun eigen leefomgeving."*

Colofon

Auteurs

Visieboek, Netwerkboek, Businessboek, Toolbox: Transitie-reizen, Patricia van der Haak

Responsieve evaluatie BuurtBaanBureau, Evaluatie Toolkit, Wetenschappelijk praktijkkader: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Erik Jansen, Lineke van Hal, Koen Dortmans

Foto omslag

Pixabay, vrij gebruik

Deze publicatie is tot stand gekomen dankzij een Europese ESF-SITS subsidie.

BuurtBaanBureau, september 2021

www.buurtbaanbureau.nl

Eindversie, september 2021

Ontwikkelaars en partners

De methodiek voor het BuurtBaanBureau is ontwikkeld in de periode januari 2018 - november 2021.

Ontwikkelaars

Sociale Onderneming: BuurtBaanBureau Spijkerkwartier Arnhem: Roel Hilderink

De Blauwe (Wijk)Economie / Wijkbedrijf DAZO: Patrick Hoogenbosch

Concept en methodiek: Transitiehuizen, Patricia van der Haak

Training: Team3.0: Maarten Laros, Ronald Verhaaf, trainers en coaches

Praktijkwetenschappelijk kader en evaluatie: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen: Erik Jansen, Lineke van Hal, Koen Dortmans

Partners / co-financiers

Gemeente Arnhem: Roland Kluskens

UWV: Theo van Vuuren

Projectleiding

Patrick Hoogenbosch

Projectadministratie

Eke van den Berg

Studenten Accountancy HAN: Miara Berkhout, Inge Janssen, Tess Neeleman, Bento Westra

Gebruiksrecht en intellectueel eigendom

De methodiek van het BuurtBaanBureau is ontwikkeld met publiek geld: een Europese ESF-SITS subsidie en cofinanciering van de gemeente Arnhem, vanuit het idee om een methodiek voor arbeidstoeleiding en baancreatie te ontwikkelen die van en voor de samenleving is.

Deze methodiek kan dan ook door iedereen gedownload en gebruikt worden. Noch de ontwikkelaars, noch de beheerorganisatie, noch de financiers zijn eigenaar. Mensen, bedrijven of organisaties die over de methodiek beschikken, zijn eveneens geen eigenaar van het materiaal. Er ontstaat wel lokaal eigenaarschap als gevolg van het gebruik van de methodiek in de praktijk: zo zijn de inwoners van het Spijkerkwartier in Arnhem eigenaar van het BuurtBaanBureau aldaar.

Sommige tools in de toolbox zijn reeds bestaande tools die door de ontwikkelaars zijn toegevoegd aan de methodiek. Bijvoorbeeld de Training "Ontdek je talent en creëer je eigen droombaan" of het Social Business Canvas. Op deze tools rust intellectueel eigendom van de makers. Ook deze tools zijn vrij te downloaden en kunnen gebruikt worden, mits de gebruiker de bedoeling heeft ermee een BuurtBaanBureau te ontwikkelen en zorgdraagt voor bronvermelding.

Alles uit deze uitgave mag dus worden gebruikt, gekopieerd en/of verder worden verspreid, mits voorzien van bronvermelding en mits de gebruiker vertrekt vanuit een goede intentie, in lijn met de bedoeling van deze methodiek: vanuit een integraal-holistische visie en vanuit zelforganisatie inwoners de mogelijkheid te geven om waardevol werk te kunnen doen in hun eigen leefomgeving.

De beheerorganisatie BuurtBaanBureau zorgt - vanuit een dienstbare rol - voor de coördinatie van implementatie en doorontwikkeling van de methodiek en voor ondersteuning bij het gebruik van de tools uit de toolbox. Wanneer een BuurtBaanBureau de beheerorganisatie vraagt om het concept en/of één of meer tools te leveren en te implementeren, worden er kosten voor begeleiding en implementatie in rekening gebracht.

Voor het gebruik van de naam "BuurtBaanBureau" gelden kwaliteitscriteria.

Heb je vragen over het gebruik of intellectueel eigendom van deze methodiek c.q. deze uitgave? Neem dan contact op met Patricia van der Haak (06-46.86.59.17).

Voorwoord van de ontwikkelgroep

Begin 2018 raakten wij in het Spijkerkwartier in Arnhem met elkaar in gesprek. Het wijkbedrijf DAZO in het Spijkerkwartier in Arnhem had capaciteit nodig: er is in de wijk veel werk te doen om de lokale economie en de leefomgeving circulair en duurzaam te maken. Patrick Hoogenbosch, wijkondernemer en innovator, had zoveel ideeën en projecten, dat hij letterlijk handen tekort kwam. Aan de andere kant constateerden we dat er in de wijk best veel mensen zonder werk zaten. Soms al jarenlang. Vanuit deze mismatch tussen vraag en aanbod ontstond onze droom, een droom die we samen wilden realiseren: kunnen we een groep mensen die al jarenlang op de bank zit, een inspirerende training geven waarin zij hun talent ontdekken? Kunnen zij met dat talent en vanuit intrinsieke motivatie hun eigen droombaan realiseren, liefst in hun eigen wijk? Kunnen we deze mensen na de training in hun eigen omgeving en met hulp van de gemeenschap verder vooruit helpen met stages, professionele coaching, peer to peer coaching, netwerk, tools etc. zodat zij hun droombaan ook echt kunnen waarmaken? Kunnen we in de *slipstream* ook andere inwoners, lokale bedrijven en maatschappelijke organisaties betrekken en verbinden? Zouden wij deze droom kunnen waarmaken?

De bijdrage van het BuurtBaanBureau. Bij gebruik van deze afbeelding a.j.b. de bron vermelden: BuurtBaanBureau.

Dr. Erik Jansen, **talent onderzoeken**, Associate Lector Capabilities in Zorg en Welzijn aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, is expert op het gebied van een brede welzijnsbenadering: de *capability approach*. Deze benadering gaat uit van vrijheid en diversiteit als menselijke kernwaarden en verschaft een theoretische bril om in de omgeving behulpzame en belemmerende factoren voor een waardevol leven te kunnen duiden. Denk hierbij aan persoonlijke kenmerken, aspecten van de leefomgeving en systemen en structuren, zoals regels en procedures. Samen met dr. **Koen Dortmans** (Onderzoeker Interfacultair Kenniscentrum Publieke Zaak) en dr. **Lineke van Hal** (Associate Lector Arbeid & Gezondheid) heeft hij vanuit deze ideeën bijgedragen aan

praktijkontwikkeling en de evaluatie van het BuurtBaanBureau als innovatieve interventie.

Maarten Laros, **talent gidsen**, en **Ronald Verhaaf**, **talent observeren**, en ontwikkelaars van de training "Ontdek je talent en creëer je eigen droombaan", wilden graag samen met een groep **coaches en trainers** met een groep mensen in het Spijkerkwartier aan de slag. Deze groep heeft de afgelopen periode twee keer de training georganiseerd. De *lessons learned* zijn verwerkt in de methodiek.

Patricia van der Haak, **talent informatie structureren**, en ontwerper van integraal-holistische concepten en businessmodellen, wilde graag aan de slag om de methodiek te ontwikkelen en antwoord geven op vragen als: "Wat is een BuurtBaanBureau?" "Wat heb je nodig om een BuurtBaanBureau te ontwikkelen?" en "Hoe organiseer je een BuurtBaanBureau?"

Roel Hilderink, **talent verbinden**, en ondernemende inwoner in de wijk, wilde graag de sociale onderneming opstarten en het lokale netwerk in de wijk bouwen.

Roland Kluskens, **talent doorzetten**, en senior bestuursadviseur werk & inkomen bij de gemeente Arnhem, wilde graag cofinanciering regelen om de Europese subsidie mogelijk te maken en gedurende het ontwikkelproces *hands on* faciliteren.

Patrick Hoogenbosch, **talent inspireren**, en wijkondernemer van wijkbedrijf DAZO / de Blauwe (Wijk)Economie in het Spijkerkwartier in Arnhem, wilde graag trekker zijn van dit project en in het Spijkerkwartier thuisbasis bieden voor het eerste BuurtBaanBureau van Nederland.

En zo zijn we samen aan de slag gegaan met het aanvragen van een Europese ESF-SITS subsidie. Gesteund door **Hezelburcht** en **Theo van Vuren** van het UWV. In het najaar van 2019 is deze subsidie toegekend en konden we aan de slag.

Inmiddels is het 2021 en presenteren wij ons werk. Het was een prachtig project. Wij zijn trots en tevreden met het resultaat en hopen dat wij een inspiratiebron zijn voor andere gemeenten, inwoners, maatschappelijke organisaties die net als wij nieuwe wegen zoeken voor een duurzame en inclusieve economie en samenleving.

Want er is werk aan de winkel ... heel veel werk ...

Het ontwikkelteam BuurtBaanBureau
september 2021

Samenvatting

Visieboek

Het visieboek beschrijft de uitgangspunten en de visie van het BuurtBaanBureau. Ook wordt in deze publicatie uitgelegd wat er nu zo anders en vernieuwend is aan deze methodiek ten opzichte van bestaande werkwijzen van bijvoorbeeld een uitzendbureau of het UWV (het is een relationeel concept in plaats van een instrumenteel concept). In het visieboek wordt ingegaan op: de *capability approach* en *systemdenken* en wordt een integraal-holistische visie op het huishouden van de wijk uitgelegd. Kern van het visieboek is een *human centered* visie op arbeidstoeleiding en baancreatie waarin het talent van mensen en hun droom (intrinsieke motivatie) als vertrekpunt worden genomen om mensen te motiveren om een baan of zinvolle bezigheid op te pakken. Ook wordt uitgebreid ingegaan op het uitgangspunt dat een BuurtBaanBureau een functie is van en voor de leefwereld, van de gemeenschap zelf (en dus geen instantie van de overheid) waar een welgemeende relatie tussen mensen een belangrijke basis vormt om vanuit vertrouwen stappen te zetten in de richting van (betaald) werk.

Het netwerkboek

Het netwerkboek beschrijft de waarde van het BuurtBaanBureau voor inwoners, lokale bedrijven, maatschappelijke organisaties, gemeente en UWV. Ook wordt uitgelegd wat er in de wijk nodig is om met succes een BuurtBaanBureau te organiseren. We hebben het dan over de lokale investeringscoalitie en de netwerkstructuur, sociale ondernemingen en inwonerinitiatieven in de wijk. Het netwerkboek vertelt hoe het leven in de wijk eruit ziet als deze netwerkstructuur aanwezig is en legt uit welke spelregels in onderlinge samenwerking belangrijk zijn. Tenslotte gaat het netwerkboek in op de soorten buurtbanen die het BuurtBaanBureau realiseert: basisbanen (regulier, structureel, betaald werk), buurtklussen (betaalde en vrijwillige tijdelijke klussen), groepswerk (projecten) en droombanen (participatie en reïntegratie trajecten).

Het businessboek

Het businessboek is het handboek voor de sociale ondernemer die een BuurtBaanBureau wil opstarten. Het businessboek geeft praktische tips, *do's and dont's* voor de opstartfase. Het businessboek geeft inzicht in de producten en diensten die het BuurtBaanBureau levert aan inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en de gemeente en het bijbehorende dienmodel en verdienmodel. Het businessboek gaat niet alleen in op de organisatorische kant, maar ook op de financiële kant van de zaak zoals de investeringsbehoefte en de kostenkant van de onderneming. De businesscase van het BuurtBaanBureau in het Spijkerkwartier in Arnhem is als voorbeeld toegevoegd, evenals een interview met Roel Hilderink, de sociaal ondernemer van het BuurtBaanBureau in het Spijkerkwartier in Arnhem.

Toolbox

De toolbox biedt een aantal praktische instrumenten voor de ontwikkeling van het BuurtBaanBureau. Bijvoorbeeld een tool die behulpzaam is bij de coalitievorming (de

belangenroos) of het ontwerpen van de businesscase (social business canvas). Twee andere belangrijke tools zijn natuurlijk de training "Ontdek je Talent en creëer je eigen Droombaan" en het BuurtBaanProfiel, een instrument voor baancreatie waarmee het BuurtBaanBureau buurtbanen uit de berg werk in de wijk kan destilleren. De basis achter de toolbox bestaat uit een netwerk van leveranciers, dat de komende jaren verder zal groeien.

Rapportage responsieve evaluatie

Om zicht te krijgen op het BuurtBaanBureau als complexe interventie is een zogeheten responsieve evaluatie uitgevoerd, waarbij de impact van de vele verschillende kanten van het BuurtBaanBureau vanuit de perspectieven van verschillende betrokkenen zijn onderzocht. Door gebruik te maken van verschillende kwalitatieve en kwantitatieve gegevensbronnen is een zogeheten *thick description* gemaakt die de ontwikkelgang van het BuurtBaanBureau in een zo groot mogelijke rijkheid probeert te beschrijven. De rapportage schetst daarmee een genuanceerd en gedetailleerd beeld van enerzijds de impact van het BuurtBaanBureau in de oorspronkelijke context in relatie tot de ambities maar ook onbedoeld voor effecten heeft. Op basis van de bevindingen worden aanbevelingen gegeven op welke aspecten, gegeven de conceptuele en wetenschappelijke kaders, verdere ontwikkeling nodig is.

Praktijkwetenschappelijk kader

Er is een praktijkwetenschappelijk kader ontwikkeld voor de wijze waarop betekenisvol werk binnen het BuurtBaanBureau gezien moet worden op basis van de uitgangspunten van de Capability benadering. Dit kader start vanuit de algemene principes van de Capability benadering en traceert hoe in de wetenschappelijke literatuur deze bandering is toegepast op het gebied van werk. Tenslotte worden deze ideeën getoetst aan de praktijkwetenschappelijke state-of-the-art op het gebied van baancreatie en arbeidsreïntegratie. Het resultaat is een op de wetenschappelijke literatuur gebaseerde set van aanbevelingen over betekenisvol en duurzaam werk, zoals die als criteria kunnen dienen voor baancreatie in de wijk.

Meetinstrumenten en evaluatie Toolkit

Er is op basis van het praktijkwetenschappelijk kader een individueel meetinstrument ontwikkeld dat het mogelijk maakt om welzijn en empowerment te meten. Daartoe zijn een vragenlijst over algemeen welzijn op basis van capabilities en een vragenlijst over de werkwaarden (work capabilities) gecombineerd. Bij dit meetinstrument horen: 1. Een vragenlijst voor afname *voorafgaand, tussentijds*, en op een *follow-up* moment van een BuurtBaanBureau traject; een vragenlijst voor afname *direct*; 2. Een handleiding over de achtergrond en opbouw van de vragenlijst; 3. Een excel-format dat het mogelijk maakt om respondentenscores gestandaardiseerd af te beelden in webdiagrammen. Deze vragenlijst kan worden toegepast om gemiddelden van groepen te bepalen, maar ook om individuele scores af te beelden als onderdeel van een coachingsgesprek met de betreffende deelnemer. Ook zijn de voor het onderzoek gebruikte gespreksguides voor zowel de focusgroep met ontwikkelaars/kernteam als met deelnemers uitgewerkt tot praktisch te hanteren instrumenten voor de ontwikkeling. Tenslotte is op basis van de

literatuur een kader gevonden en toegelicht voor het in beeld brengen van waardecreatie in de wijk, het zogeheten Community Capitals Framework; dit kader kan dienen voor het evalueren van de bijdrage aan waardecreatie vanuit BuurtBaanBureau.

Bovenstaande instrumenten maken deel uit van een Evaluatie Toolkit, die eventuele gestandaardiseerde evaluatie van een BuurtBaanBureau in de lopende praktijk mogelijk maken en die gaandeweg verder uitgebreid kan worden.

Implementatie, doorontwikkeling en gebruikersnetwerk

De beheerorganisatie BuurtBaanBureau organiseert de uitrol, implementatie en doorontwikkeling van het BuurtBaanBureau. Voor de doorontwikkeling organiseert de beheerorganisatie in samenwerking met het gebruikersnetwerk, partners en stakeholders een ontwikkelagenda. Voor de uitrol en implementatie verzorgt de beheerorganisatie drie implementatiepakketten (distributie's):

1. open (methodiek)

- methodiek (te downloaden via www.buurtbaanbureau.nl)
- nieuwsbrief

2. basis (methodiek, educatie en netwerk)

- methodiek
- basiscursus
- lidmaatschap van het gebruikersnetwerk t.b.v. kennisdelen en doorontwikkeling

3. compleet (methodiek, educatie, netwerk en implementatie)

- methodiek
- basiscursus
- lidmaatschap van het gebruikersnetwerk t.b.v. kennisdelen en doorontwikkeling
- implementatie

Het implementeren van de methodiek betreft het ontwikkelen één of meer van de volgende modules:

1. module opstarten sociale onderneming en maken businesscase
2. module ontwikkelen sociale infrastructuur in de wijk
3. module talentenbank
4. module banenbank
5. module projectenbank
6. module informele school
- 7 module lokaal netwerk / toolbox ondersteuning
8. module reïntegratie / participatie / training ontdek je talent

BuurtBaanBureau Beheerorganisatie - Contact

Vragen? Meer weten? Kijk voor meer informatie op www.buurtbaanbureau.nl of neem contact op met de beheerorganisatie:

Patricia van der Haak	06-46.86.59.17
Patrick Hoogenbosch	06-53.78.17.82
Maarten Laros	06-21.18.17.11
Ronald Verhaaf	06-83.16.67.96

De verschillende onderdelen van de methodiek

METHODIEK BuurtBaanBureau

- visieboek
- netwerkboek
- businessboek
- toolbox BBB-M, BBB-N, BBB-S
- rapportage responsieve evaluatie
- praktijkwetenschappelijk kader
- meetinstrumenten en evaluatie Toolkit

TOOLBOX BBB-Methode

- presentaties, workshops, excursie naar BBB Arnhem, praktijkintensive
- advies en begeleiding bij implementatie
- basiscursus BuurtBaanBureau
- training Talent & Droombaan

TOOLBOX BBB-Netwerk

- online platform: www.buurtbaanbureau.nl
- gebruikersnetwerk: Community of Practice
- leveranciersnetwerk: tools en instrumenten
- community building en social business development

TOOLBOX BBB-Sociale onderneming

- BuurtBaanProfiel
- Belangenroos
- Social Business Canvas
- Sturingsmodel

Werkboek BuurtBaanProfiel

Inhoudsopgave

Inleiding	<i>p. 18</i>
1. Wat is een BuurtBaanProfiel?	<i>p. 19</i>
2. De berg werk	<i>p. 20</i>
3. De organisatiestructuur van de wijk	<i>p. 21</i>
4. De capabilityfactor	<i>p. 22</i>
5. Maak zelf een BuurtBaanProfiel - vijf stappen	<i>p. 24</i>
6. Sjablonen	<i>p. 26</i>
7. Voorbeelden	<i>p. 27</i>

Inleiding

Het BuurtBaanProfiel is een instrument waarmee buurtbanen gemaakt kunnen worden. Denk aan betaald werk, vrijwilligerswerk, stages, gezellige bezigheden, kleine klusjes, grote projecten, vriendendiensten. Een palet van mogelijkheden. Met het BuurtBaanProfiel wordt het mogelijk dat **iedereen** in een wijk mee kan doen met het werk dat gedaan moet worden: het huishouden van de wijk.

Met het BuurtBaanProfiel kunnen de volgende banen te gemaakt worden:

1. Basisbanen (structureel betaald werk)
2. Buurtklussen (incidenteel betaald, vrijwillig of oriënterend werk)
3. Groepswork (particuliere en private projecten, publieke opgaven)
4. Droombanen (reintegratie, participatie, persoonlijke ontwikkeling)

De vier soorten Buurtbanen van het BuurtBaanBureau. Bij gebruik van deze afbeelding a.j.b. de bron vermelden: BuurtBaanBureau.

In dit werkboek leggen we uit hoe het BuurtBaanProfiel werkt en hoe je zelf BuurtBaanProfielen kunt maken.

1. Wat is een BuurtBaanProfiel?

Het BuurtBaanBureau is een instrument waarmee een berg werk in kleine stukjes gebroken kan worden zodat de Buurtbanen zichtbaar worden en het werk verbonden kan worden met de publieke, private, particuliere capaciteit van de wijk. Het BuurtBaanProfiel benoemt alle werkzaamheden in een stuk werk, bijvoorbeeld het isoleren van de zolder van oma Jansen en laat alle *matches* zien die nodig zijn om het gehele werk uit te voeren. Dit kunnen grote *matches* zijn, bijvoorbeeld de *match* tussen een aannemer en oma Jansen om isolatiemateriaal aan te brengen, of *minimatches*, bijvoorbeeld de *match* tussen een buurman en oma Jansen om de zolder schoon te vegen nadat de aannemer vertrokken is.

Bij elke *match* die nodig is, stelt het BuurtBaanBureau de vraag wie het werk het beste kan uitvoeren: de inwoner(s) of opdrachtgever zelf, het eigen netwerk van de inwoner(s) zoals burens, buurt, familie; een sociale onderneming in de wijk, een commercieel bedrijf, een maatschappelijke organisatie of de gemeente. Zo ontstaat er een werkverband dat samen aan de slag gaat.

De gedachte erachter is als volgt: eerst wordt gekeken welke delen van het werk door de opdrachtgever zelf (een inwoner, een bedrijf, organisatie of de gemeente) gedaan kan worden. Het overige werk wordt toebedeeld **op basis van intensiteit van de relatie**. Zo heb je meer relatie met je burens, vrienden en familie dan met een thuiszorgorganisatie of een aannemer. En dus checkt het BuurtBaanBureau eerst of die burens, vrienden en familie een bijdrage willen leveren in het werk. De tegenprestatie kan van alles zijn (betaling, een bloemetje, opleidingspunten, etc.)

Voorbeeld van een BuurtBaanProfiel. Bij gebruik van deze afbeelding a.j.b. de bron vermelden: BuurtBaanBureau.

2. De berg werk

Volgens de visie van het BuurtBaanBureau zitten de buurtbanen verstopt in de berg werk. De berg werk is het totaal aan werk dat gedaan moet worden om de wijk draaiend te houden en te verduurzamen.

De totale berg werk bestaat uit:

1. Al het huishoudelijke werk van inwoners: grasmaaien, boodschappen doen, de was doen, koken, schoonmaken, kinderfeestje organiseren, huis isoleren, rekeningen betalen, auto wassen, etc.
2. Al het werk voor burens/bekenden/vrienden/familie: burenhulp (zorg, klussen), mantelzorg, vrijwilligerswerk, liefdadigheid, bestuursfuncties, verenigingsleven, etc.
3. Al het wijkwerk van sociale ondernemingen: collectieve inkoop (bijvoorbeeld van zonnepanelen), collectief onderhoud (bijvoorbeeld door een BuurtGroenBedrijf), collectieve solidariteit (bijvoorbeeld een broodfonds), etc.
4. Al het private werk van lokale commerciële bedrijven: (bakkers, kappers, aannemers, glazenwassers, winkeliers, ICT-bedrijven, hoveniers, kledingzaken, tankstations, restaurants, cafés, sportschool, etc.)
5. Al het publieke werk van de gemeente / overheid: het organiseren en/of mogelijk maken van publieke voorzieningen zoals een bibliotheek, school, zwembad, speeltuin, kinderopvang, thuiszorg, huisarts, voetbalclub, winkelcentrum, parkeerplaats, park, openbaar vervoer, buurthuis, schouwburg, etc.

De berg werk in de wijk. Bij gebruik van deze afbeelding a.j.b. de bron vermelden:
©Transitiereizen / de all inclusive wijk.

3. De organisatiestructuur van de wijk

Elke wijk, buurt, dorp is in meer of mindere mate georganiseerd. Zo is er in een heel gewone woonwijk dikwijls wel een kapper, een winkel, een snackbar, een school en een of meer sociale clubjes (fietsclubje, sportclubje, kookclubje, huiswerkclubje).

Hoe beter de wijk georganiseerd is, hoe groter het aandeel werk is dat inwoners zelf op zich kunnen nemen. Dus, als we in de wijk werkgelegenheid willen creëren, is het slim om deze sociale infrastructuur te ontwikkelen.

De methodiek van het BuurtBaanBureau onderscheidt vijf organisatieniveaus (schaalniveaus) waarop het werk neergelegd kan worden:

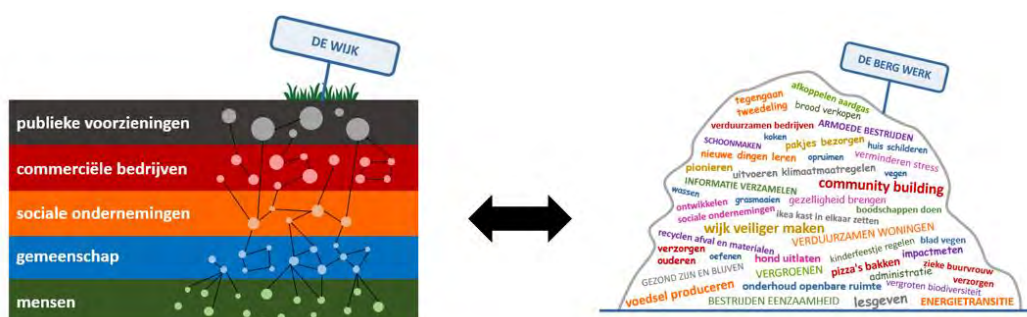
1. Zelf doen
2. Buren, vrienden, familie
3. Sociale ondernemingen
4. Lokaal bedrijven
5. Publieke voorzieningen

Het totaal organiserend vermogen van de wijk. Horizontale verbindingen geven veerkracht, verticale verbindingen geven adaptief vermogen. Tezamen vormen deze netwerken en organisaties het totaal organiserend vermogen van de wijk. Dit vermogen is uit de drukken met behulp van de capability factor. Bij gebruik van deze afbeelding a.j.b. de bron vermelden: ©Transitiereizen/Ground8.

4. De capabilityfactor

Per schaalniveau kan geïnventariseerd worden of en zo ja welke organisaties, bedrijven en voorzieningen er beschikbaar zijn. Zo is er in het Spijkerkwartier in Arnhem al best een mooie organisatiestructuur voorhanden: in de wijk zijn veel winkels, bedrijven, horeca, ZZP-ers. Ook zijn er verschillende sociale ondernemingen, zoals SpijkerZwam, een BuurtGroenBedrijf, SpijkerBikes, een Buurthotel. Maar er zijn ook wijken en buurten waar niet of nauwelijks sociale ondernemingen en commerciële bedrijven zijn. De capabilityfactor - het zelfdragend vermogen van de wijk is in die wijken en buurten laag. Hoe meer werk er door inwoners zelf gedaan wordt, hoe hoger de capabilityfactor van een wijk is.

De relatie tussen de capaciteit van de wijk en de berg werk. Bij gebruik van deze afbeelding a.j.b. de bron vermelden: ©Transitiereizen / de all inclusive wijk.

Een voorbeeld

Het BuurtBaanProfiel werkt als volgt: stel je wilt je zolder isoleren. Maar je kunt niet alles zelf. En daarnaast zijn er misschien werkzaamheden die je op zich best wel kunt, maar waar je een hekel aan hebt. Het werk dat je niet zelf kunt, moet je uitbesteden. Het werk waar je een hekel aan hebt, wil je misschien ook wel uitbesteden. Het werk dat je leuk en makkelijk vindt en in omvang en tijd kunt dragen, dat werk wil je misschien wel zelf doen.

Op de grenzen van ons kunnen ontstaan de buurtbanen.

Als je in een wijk woont waar een sociale structuur aanwezig is, dan kunnen taken in de wijk uitbesteed worden zonder dat je direct een professioneel bedrijf in de arm hoeft te nemen. Woon je in een wijk waar die sociale structuur niet of nauwelijks aanwezig is, dan ben je al snel afhankelijk van betaalde professionals (bedrijven, gemeente). En dan moet je dus aan een professioneel verhuisbedrijf gaan vragen om je zolder leeg te ruimen (omdat er geïsoleerd moet worden), terwijl er overal in de wijk mensen wonen

die dat werk best wel zouden kunnen en willen doen. Om die inwonercapaciteit in te kunnen zetten, heb je dus die sociale structuur nodig. Denk aan een buurtverhuisbedrijf of een buurtklusbedrijf.

5. Maak zelf een BuurtBaanProfiel - vijf stappen

Het BuurtBaanProfiel wordt gemaakt door het BuurtBaanBureau. Met name voor het groepswerk en de droombanen. Voor deze buurtbanen is namelijk een zogenoemde meervoudige match nodig: er zijn meer dan twee handjes nodig om dit werk gedaan te krijgen. Zo kan een droombaan (reïntegratie/participatietraject) meestal alleen gerealiseerd worden als er ook een stukje coaching, opleiding, ondersteuning meegeleverd wordt. Het groepswerk betreft grotere projecten die niet door één persoon uitgevoerd kunnen worden.

Anders gezegd: in het groepswerk en de droombanen zitten weer kleinere buurtbanen verstopt. Het BuurtBaanProfiel maakt al deze buurtbanen zichtbaar zodat ze opgepakt en ingevuld kunnen worden.

Je maakt een BuurtBaanProfiel aan de hand van de volgende vijf stappen:

Stap 1 - benoem het werk

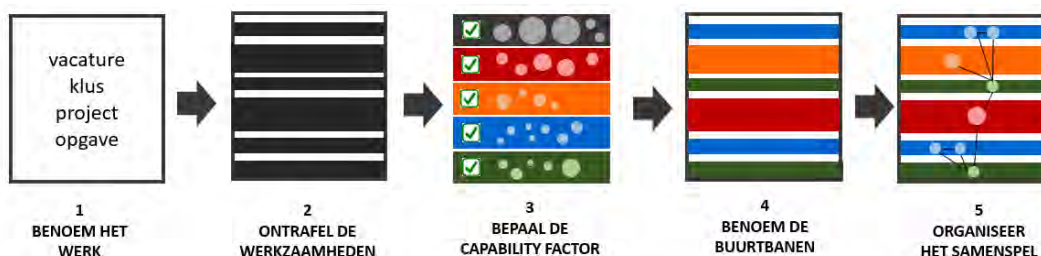
Op een dag komt er een inwoner, bedrijf of gemeente ambtenaar bij het BuurtBaanBureau met een klus, project, of opgave. De eerste stap van het BuurtBaanBureau is dan de eenheid werk te benoemen. Bijvoorbeeld een zolder isoleren, de kassa in een bakkerij bedienen, het park onderhouden.

Laten we eens een voorbeeld kiezen: oma Jansen wil haar zolder isoleren.

Stap 2 - ontrafel de werkzaamheden

Benoem nu heel precies wat de werkzaamheden zijn die nodig zijn om de klus of opgave te realiseren. In het geval van het project van oma Jansen is dit:

1. plan maken, offertes vragen
2. zolder leegruimen
3. oude spullen opruimen
4. gipsplaten verwijderen
5. isolatiemateriaal aanbrengen
6. schoonmaken
7. zolder inruimen
8. rekeningen betalen, bedankjes regelen

Maak zelf een BuurtBaanProfiel - vijf stappen. Bij gebruik van deze afbeelding a.j.b. de bron vermelden: BuurtBaanBureau.

Stap 3 - bepaal de capabilityfactor

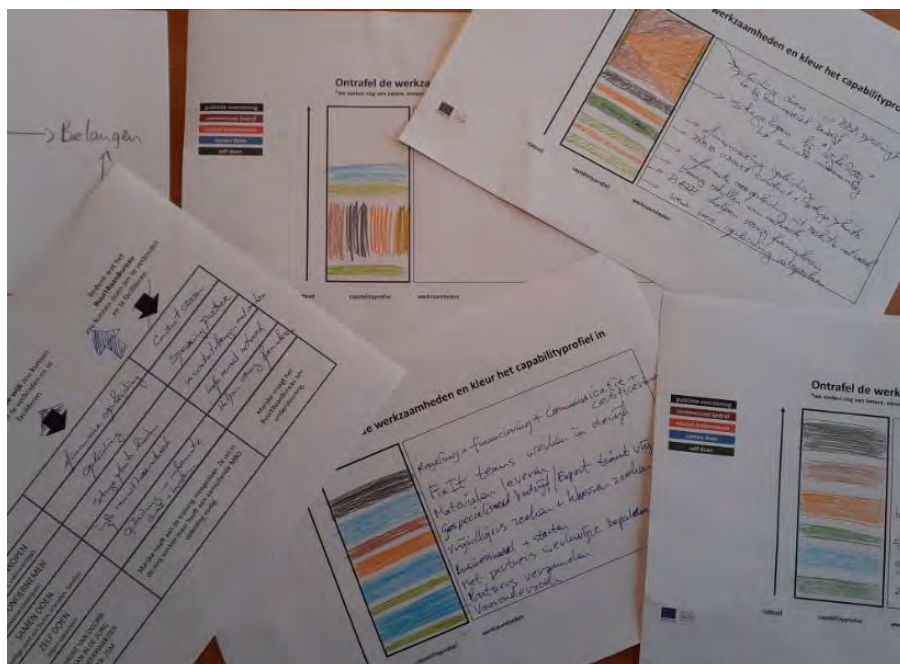
Maak een overzicht van de mogelijkheden op de verschillende schaalniveaus: welke partijen zouden de werkzaamheden uit kunnen voeren? Bijvoorbeeld: kunnen de kleinkinderen van oma Jansen helpen met de zolder leegruimen? Zouden de burenhuurlingen hun aanhangwagentje willen uitlenen om wat spullen naar de tweedehandswinkel te brengen? Is er een sociale onderneming in de wijk die de gipsplaten zou kunnen verwijderen? Is er een lokale aannemer die het isolatiemateriaal kan aanbrengen?

Stap 4 - benoem de buurtbanen

Vraag oma Jansen op welke schaalniveaus zij de werkzaamheden wil beleggen. Hoe ziet het ideale plaatje eruit gegeven de beschikbare hoeveelheid tijd, geld, eigen kracht en motivatie? Heeft oma Jansen nog de kracht en de zin om zelf spullen van zolder te sjouwen? Wil zij het werk vooral commercieel inkopen? Dan is ze duurder uit dan wanneer ze ook een sociale onderneming en haar kleinkinderen betreft (Een sociale onderneming werkt overigens niet gratis, maar hoeft geen winst te maken, en ook de kleinkinderen hoeven niet voor niets te werken maar vinden een bioscoopbon misschien al wel voldoende).

Stap 5 - organiseer het samenspel

Het BuurtBaanBureau regelt alles en fungeert als aannemer / projectleider.

Zelf aan de slag met het maken van BuurtBaanProfielen, workshop 11 februari 2020

6. Sjablonen

Sjabloon bepalen capabilityfactor

naam klus, project of opgave:	
naam opdrachtgever:	
vraag opdrachtgever:	

schaalniveaus	beschikbare organisatievermogen	werkzaamheden
publieke voorzieningen		
commerciële bedrijven		
sociale ondernemingen		
buren, vrienden, familie		
zelf doen		

Sjabloon Werkzaamheden ontrafelen en Buurtbanen benoemen

werkzaamheden ontrafelen

begin hier:

wie doet wat - buurtbanen benoemen

gebruik de volgende kleuren:

zwart: werk gemeente of publieke voorziening

rood: werk voor een commercieel bedrijf

oranje: werk voor een sociale onderneming

blauw: werk voor burens, vrienden, familie

groen: werk dat iemand zelf kan doen

- Beschrijf in dit vak de werkzaamheden van de klus of het project. Begin onderaan met het beschrijven van de allereerste werkzaamheden die gedaan moeten worden. Noteer daarboven de volgende stap en werk zo verder naar boven tot alle werkzaamheden zijn benoemd (stapel de werkzaamheden op elkaar).
- Kleur in dit vak het BuurtBaanProfiel in. Hoe dikker een kleurblok, hoe meer tijd deze organisatie nodig heeft om een regel werk uit te voeren. Begin onderaan met kleuren en werk naar boven.

Sjabloon Samenspel organiseren

buurtbaanprofiel

opdrachtnemers

projectcoördinatie: BuurtBaanBureau

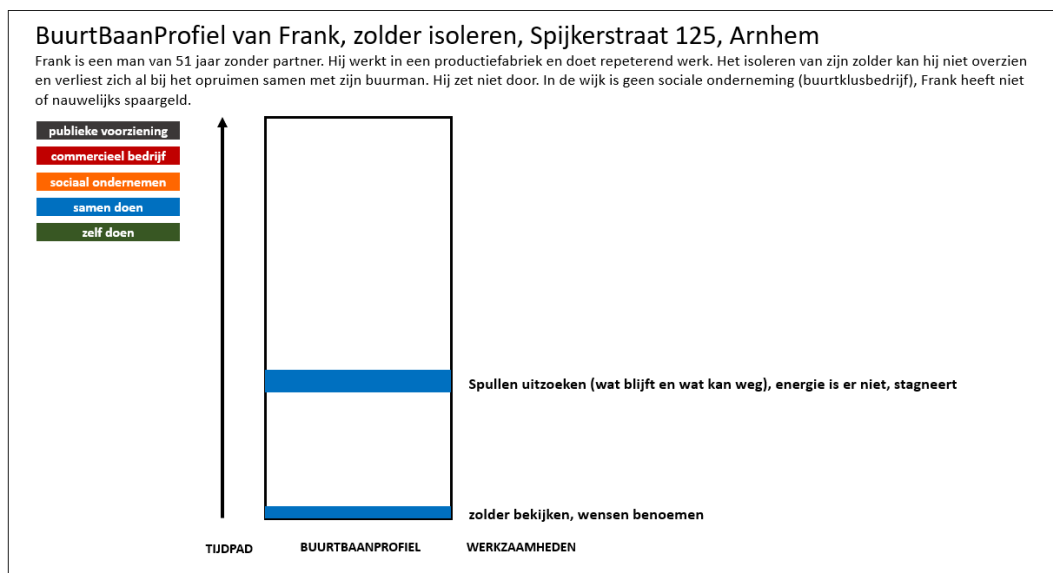
7. Voorbeelden van BuurtBaanProfielen

Als voorbeeld geven we hier de profielen van oma Jansen (die niet zoveel zelf kan) en Patrick Hoogenbosch (een echte doe-het-zelver) voor het isoleren van hun zolder. Het geeft twee heel verschillende profielen.

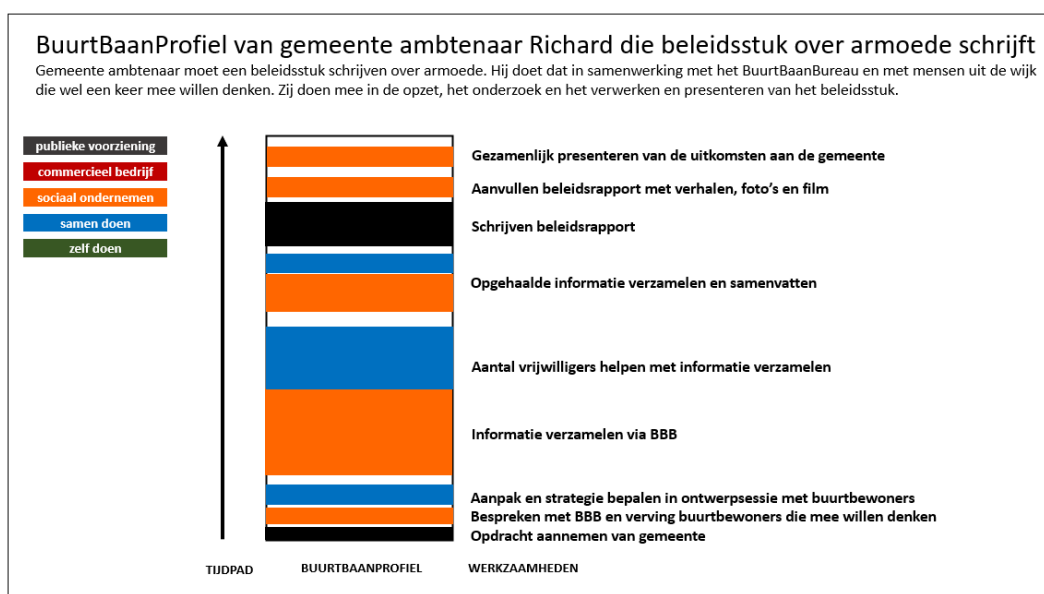
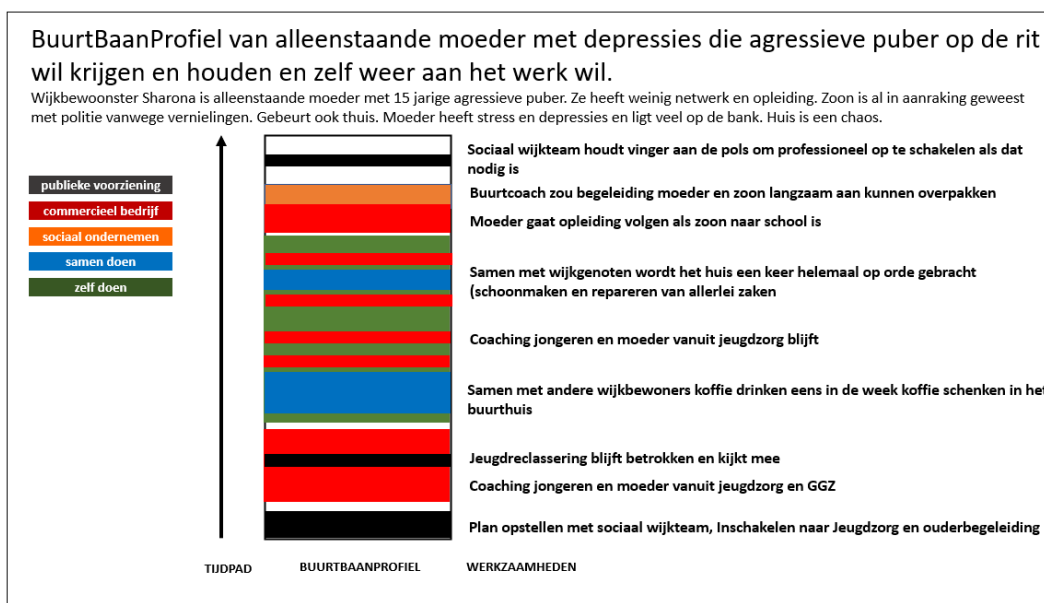
Ook is het interessant om te zien waar oma Jansen tegen haar grens aanloopt. Dat is al best wel snel. Namelijk als ze naar zolder loopt en zich bedenkt "Hoe maak ik in hemelsnaam mijn zolder leeg?" Als die hulp niet geboden wordt, dan zal zij haar zolder niet gaan isoleren (terwijl dat maatschappelijk wel wenselijk is). Stel nu dat de hele kolom rood inkleurt omdat zij alle werk commercieel moet inkopen, dan bestaat de kans dat de klus zo duur wordt dat oma Jansen wederom denkt: "dat gaan we niet doen". Kortom, er ontstaan buurtbanen én maatschappelijke waarde wanneer we Patrick en mevrouw Jansen waar nodig kunnen ontzorgen en belemmeringen kunnen wegnemen doordat zij de mogelijkheid (*capability*) hebben opdracht te geven aan buurtbewoners en lokale bedrijven om stukjes van het werk uit te voeren.

We geven hierna nog een aantal voorbeelden van BuurtBaanProfielen. Ze tonen hoe complex het werk is om mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt *in de praktijk* goed te begeleiden. Maar het toont ook aan dat deze begeleiding prima te organiseren is als je de buurtbanen helder maakt en het werk gezamenlijk gaat organiseren.

Voorbeelden BuurtBaanProfielen. Bij gebruik van deze afbeeldingen a.j.b. de bron vermelden: BuurtBaanBureau.

BUURTBAANBUREAU
www.buurtbaanbureau.nl
2021

